

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház) a hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

Az „ELLENEZÉK” előfizetési díja:

Egész évre 16 frt v. 32 korona. Negyedévre 4 frt v. 8 korona. Félévre 8 frt v. 16 korona. Hátra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr., vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat. Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENEZÉK.

Telefon sz.: 9.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Telefon sz.: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belkőzép-utca 33-ik szá. n.

Egy négyszög centiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklam sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 forint.

Nyilvántartási czikkok: garmond sora után 20 krajczár fizetendő.

Ugron Gábor.

Rövid levelével nem lepte meg politikai barátait Ugron Gábor. Visszavonulása már rég megtörtént. Most csak nyilvánosságra hozta ezt a tényt.

Mit is csinálna? Ki látott pástort nyáj nélkül, vezért katonák nélkül?

Indoka rövid és velős. Minden benne a tények erejével hat. A közállapot ilyen plasztikus formában talán soha sem volt felmutatva.

„Tulnyomó részben romlott értelmiséggel és gyöngye néppel a függetlenség alkotmányos harcát diadalra vinni nem lehet.”

Igaz?

Van-e politikai becsé a magyar intelligenciának? Van-e politikai ereje a magyar népnek?

Választás és parlament között az a különbség a mi a nyit piac és a vásárcsarnok, között van. A közönség vevőkből áll és eladók. Kínálat és kereslet a közélet. Csak az ázsio hullámzik csak a vásárcsarnok szilárd. Ingadozós csak az értékben van, de bizonyos, hogy minden eladó.

Huszonöt éve multjuniában, hogy Ugront először képviselőnek választották. Negyedszázados tapasztalata abban kulminál, hogy az intelligencia tulnyomó részben romlott, a népgyöngye. Végzetes tapasztalat. Sötét időknek sötét kőrjele.

Huszonöt évig szolgálta hazáját. Talán haszonnal, talán kárral. De bizonyos, hogy a haszon mindig az országé volt, a kár pedig az övé. Semmit sem kért, semmit sem kapott. Személyes célja nem volt soha. Csáládájával, önmagával mi lesz, a míg ő küzd, fárad, tanul és elvérzik: arra alig volt ideje gondolni.

A hol veszély táruult fel: mindig a legelső között állott. A hol jutalmat osztogattak: leg hátul sem volt található. Így volt.

Lángeszét ha arra fordítja, hogy fokról fokra emelkedjék a hivatalos lépcsőkön: mennyi hajlongást, mennyi görbe hátat, mennyi kegyvadászt látott volna eddig. Igaz? Kormánypárti olvasóimtól kértem ezt. Azoktól, kiknek Bánffy is jó; kik Perczelt is nagy-nagy tartják és államférfit látnak Erdélyben; szónokot Jósikában; szakembert Dániel Ernőben. Tegyük kezüket szívére. Mit szólnának az Ugron képességéhez, ha miniszteri polcon ülne?

Épen most ötven éves. Erős, egészséges, munkabíró. Nagyobb cselekvési erőly senkiben sincs. Viszonyainkat jobban senki sem ismeri. A közpálya erkölcsi bátorsága senkiben sem él akkora mértékben. Szorgalmas. Mulatni, henyélni ki látta őt? Talentuma kifejtett a tanulásban; jelleme megedződött a nyilvános élet zajában.

Soha sem fejtés tehénnek nézte a hazát, hanem oltárnak, a hová áldozni járt. Erdéket mellőzte, hogy szolgálhassa nemzetét. Ebben a szolgálatban olesó volt az deje, a nyugalma, a vére.

Mindenhez nehezen jutott. Az első mandátumot csata kiáltások között szerezte. Tizenegyezer hétszáz választó szavazott le s vér folyt az utcán. Édes apja bispánságot vesztett e miatt. Három év múlva követhette volna Tiszát afusióba. Munkaereje, képessége, energiája, szónoki tehetsége minő állást szereztek volna neki a Tisza oldalán? Ő nem ment. Per spines ad rosus Ez volt az ő pályájának végzete. Am, sak a tövissekhez jutott. A rózsákhoz oha. Hite legyőzte a személyes kilátások előnyét. Meggyőződése erősebbolt, mint önérdéke. Ragyogó életét egész egy eszmének szentelte. Aczél karcok rázta alvó nemzetét, hogy fölélessze benne a történelem igazságát. Epósha való erőfeszítéseket tett. Néelyik beszéde viharzúgás volt, hogy melesztuljon a levegő. A másik láva-

ömlés, hogy elperzselyen minden dudát s megolvasszon minden salakot.

Ő, ki soha sem lankadott, most ime elcsüggedt. Villámlásai nem világították meg az elméket, ostorcsapásai nem kergették odjukba a semmiháziakat. Szürke elmék, törpe jellemek, apró törtétek foglalták el a közpályát. A kikre támaszkodhatott volna, azoknak is egyrészt üzérkedési ragály lepte el. Nem csak előlről kapott sebeket, de azoktól is, kiknek őt követni kellett volna. Kicsoda bírta ezt a vívdódsát tovább?

A függetlenségi eszme él tovább. Élesztgetjük, ápolgatjuk, gondozzuk a szent tüzet. De a csatabárd kihullott kezünkéből. A törhetlen paizs lekapcsolódott mellünkől. Nélküle a parlament élet csonka, s a mi küzdelmünk lehanyatlott.

A fujdogáló szellő nem tisztít levegőt. Viharra is van szükség. A csöndes harmat tüdít, de a záporosó nélkül nem ázik föl a talaj s nem jut nedvhez a mélyen fekvő gyökérzet. Bármint mondjanak ellenségei, ő olyan nélkülözhetetlen a Házban, mint az olvasztó tűz a vegyi laboratóriumban.

A parlament létüneti viszonyai között ő képviselte a villámot. Nélküle bárányfelhők vagyunk csupán. A politikai élet geológiájában ő volt a vulkanikus erő. A bírálat és ellenőrzésben gyakran egyedül ő pótolta a közlekiismeretet. Ha ő hiányzik: egy lendítő kerék hiányzik a Ház gépezetéből.

Mikor Ugront kizárták a Házból, akkor megfosztották az igazságot a szenvedélytől, a haragot az ostortól, a nemzet jajkiáltását a tolmácsztól. A válságoknak ama szériésében, mely alkotmányunkat fenyegeti, sokszor megemlegeti a nemzet az Ugron Gábor hiányát.

Mondják: senki sem pótolhatlan. De ő száz helyett harcolt s az ő kardját száz más sem bírja el. Eszméik ma is él, hat, működik. Kezükben a tegez ép, hurja, abroncsa szilárd; de a nyilvessző végéről hiányzik az aczélalrab. Jól czélozni, ellenséget találni, vajh lehet-e vele immár?

Bartha Miklós.

A „Budapesti Hírlap” Ugron Gábor visszavonulásáról a következőket írja:

Budapest, jan. 5.

A haragvó Ahilles neheztelve Agamemnon királyra és a görög vezérek tanácsára, sátrába visszavonult, nem harcolt, hagyta a hellének táborát vesztegelni s a trójaiakat győzni, tüzte, hogy barátja, Patroklos, csatázzék helyette. Ugron Gábor, a székelvye vezére így vonult vissza a politikától és a függetlenségi párttól, nem törődik a magyarok és o-ztrákok küzdelmével. Csinálja Bánffy, próbálja Apponyi, vezesse Kossuth Ferencz a függetlenség harcokat győzelemre vagy vereségre, intézzék Magyarország dolgát nála nélkül, a nagy székelvye, Ugron, félre állt. — Bucsuképpen a politikától és nemzetétől, levelet írt barátjához, Bartha Miklóshoz, neki adta oda kardját és pajzsát, hogy helyette veredjek az ellenséggel. Hogy fogja bírni azt a kardot, azt a pajzsot?

Ez Ugron Gábor levele:

Kedves barátom!

Féléve már, hogy a politikai élet minden terén visszavonulni kezdtem, mivel tulnyomó részben romlott értelmiséggel és gyöngye néppel, a függetlenség alkotmányos harczát diadalra vinni nem lehet. Elhatározásommal nyugodtan lépek most a nyilvánosság elé, mert igazolnak az események és a pártnak képviselővé választásod után, van módja a fönnmaradásra, és visszalépésem után alkalma a fölözésére.

Szíveskedjél visszavonulásomat a körnek bejelenteni és vonzalomkért mély halálmat tolmácsolni.

Maradtam üdvözléttel.

Budapest, 1898. jan. 5-én

régí barátod

Ugron Gábor.

A kik ezt olvassák, megdöbbennek.

Negyed század óta mindig első sorban láttuk a küzdők közt a lelkes Ugront, mindig a nemzeti ügyért, mindig az ellenzékek. Tele becsúgygyal lépett a zsenge ifjú a közpályára s azonnal föltűnt az ő nagy tehetsége és bátorsága. Gazdag képzelettel a legnagyobb czélt, Magyarország függetlenségét tűzte ki magának s nem riadt vissza nehé és merész vállalatában sem a hatalmasoktól, sem a versenytársaktól, sem pedig ellenségeinek sokaságától.

Mert bizott önmagában, soha nem lankadó tetterejében, eszében és szónoklatának varázsában. Önértete nem ismerte a felelmet s gyakran az óvatosságot is elmulasztotta. Heves szenvedélye tiszta lángjával pusztító tűz volt, de a mely őt magát is emésztette. Nem becsülte képességeit túl Ugron Gábor. Mert ugyan hányan vannak ez országban hozzá hasonlók? És ki hozáfogható a függetlenségi párt? A nemzet is elismerte lelkének pazar fényét, sokféle tudását, jellemes szilárdságát, akaratának erejét s nemes indulatának bajnok vitézségét. Szinponpás beszédeit gyönyörködve hallgatta a képviselők kritikus gyűlése, valamint a magyar nép, mely ezrenként tödült szavait meghallgatni. És ő mindig szívesen szólt a néphez és mindig hatással a képviselőkhöz. De nem akart csupán szónok lenni és tapsot aratni, szolgálni kívánta a hont tettekkel.

Hibának mondjuk-e, a mi minden nagy embernek tulajdonsága, hogy másoknak, nálánál kisebbeknek, magát alája rendelni nem akarta? Vagy hibának mondjuk talán makkosságát, melylyel ifjuságának tévedéséhez, azokhoz ragaszkodott, melyeket Tisza Kálmántól tanult, de melyeket ez hét évi sikertelen küzde után megtagadott? Ugron nem rakta le a fegyvert, fölemelte balközép zászlóját s átment vele a függetlenségi párthoz folytatni a közjogi háboruságot azért, mit Magyarország önállóságának nevezett s kitartott, nem mint Kossuth Lejos követője, az inkompatibilitási tan és a 49-es, vagy republikánus eszmék ellenében a legmérsékeltabb közjogi programmal vezetője azoknak, kik törvényes alapon, alkotmányos módon, hűséggel, a királyhoz, szövetségben Ausztriával, Deák ki egyeztetett módosításait kiarták a függetlenségi párt követeléseit szerint. Ez lehetetlennek bizonyult. Nem a függetlenség lehetetlen, hanem a módszer, a hogyan Ugron a monarkia alapját meg akarta változtatni a Kossuth-féle függetlenségi párttal egyestül. Soha őt abban a pártban nem szívelheték.

Nem bíztak benne, mert nem alakoskodott és mert nem érte be azzal a meddő politikával, mely beéri az elvek pusztá hangoztatásával, hogy mandátumot szerezzen, de megvalósítani ez elveket soha komolyan nem akarta, meg sem kísérli, s mert hatalomra nem juthat s a kormányzás felelősségétől fél, kormányokat nem bukhat, inkább a miniszterek pártfogását keresi.

Ugron kitartott huszonöt esztendeig. Egykori vezérével, Tiszával szembeszállt s ennek hosszú kormányzását túlélte. Ellenzék vezére maradt ezután is, minden egymást követő kormányt vérenek on'aság üldözött. Legfőlelmesebb ellenzéki szónoka volt a magyar parlamentnek, rögtönzésben és előre készített beszédben egyaránt kitűnő s taktikában jeles, emberismerő és nem ravaszság nélkül azonnal fölismerte Bánffyban legveszedelemesebb ellenfelét s míg mások kicsinylették, Ugron azonnal életre-halálra kihívta. Bánffy Dezső győzött s még sem ő ölte meg Ugront. Saját pártjából, a függetlenségi pártból sebeztek meg törrel a gerincét.

Panaszos hangja ily szemrehányással illeti a kormány pártjánál inkább a függetlenségi pártot: „Tulnyomó részben romlott értelmiséggel és gyöngye néppel a függetlenség alkotmányos harcát diadalra vinni nem lehet.”

Keserű, annál keserűbb a szemrehányás, mentül keserűbb az igazság mely benne rejlik. Kell-e e mondáshoz magyarázat? Főlelleges, érte mindenki, hogy ez lemondás a függetlenségi politikáról, melyet Ugron és az egész közjogi ellenzék harmincz év óta folytatott — idáig. Ez a politika bukott meg. Ki van mondya, hogy azt alkotmányos diadalra vinni nem lehet. Forradalommal megkeverés, Ugron különben sem tenné. Reménytelen a függetlenségi politika, mert az

urak elárulták — a függetlenségi párt urak különösen — és a nép elhagyta.

Ugron visszavonul a politikától, lemond a közéletéről most s lesz a hazának egyszerű polgára, hű fia nemzetének. Megszabadult a függetlenségi párttól, nem köti hozzá többé saját multja sem. De nem keresi jövőjét más pártban. Ha a nemzet keresi őt, megtalálja. Szabadnak érzi magát, barátai körében nézeteit ha vallja, ezzel nem avatkozik a közügyek intézésébe. Mit hoz a jövő, nem tudja senki, vést vagy verőfényt hozzon Ugron szabad, tehet, a mit akar. Nem felelős a rosszért, jót ha tehet s fölkeresik otthonában, hogy az ekevéstől elhívják, megtalálják.

Az a program, mely levelében foglaltatik, a függetlenségi pártnak halálos ítélete. Maradhat, ha akar s ha fölhomlik, sem bánja. De szől ez ítélet az uralkodó rendszernek, kormányoknak, pártoknak egyaránt, kevesek kivételével, kiket becsül. Nem egy fölindulás pillanatnyi elhatározása szülte kétségbeesését, sem nem bukása a választásokon, vagy kimaradása a parlamentből, melybe visszatérni nem kívánt. Ellenkezőleg kétségbeesése szülte elhatározását. Még mielőtt egy éve elmúlt: annak, hogy a koczkat a magyar ellenzék fölött elvetették, Szatmáron mint jeltől beszédét Ugron a néphez így végezte:

„Ez ha most azt akarják hallani, hogy mi az én programom, akkor azt mondom: adjatok ide az ég villámai, hadd sujtssam le a nemzet méltóságot meggyalázókat — ez az én programom. Adjatok nekem tízes vasat, hogy rástíthessem a belyéget az árulókra, az elvtagadókra — ez az én programom. És a mikor azt látom, hogy a törvényt a hatóságok szegik meg első sorban, hogy nem általános szennyes mandátummal az országgyűlésre menni, mert tudják, hogy czinkostársak bíráskodnak fölötté, midőn a tanult osztály tenyerét alamizsnáért kinyújtva eladóvá válik, akkor azt vélem, hogy épül a magyar alkotmányosság ravatala. Adjatok virágot, de sokat, hogy behintthessem vele ezt a szomorú koporsót. Ez az én programom. És a midőn látom, hogy ellenzéki férfiak mint adják el egymást, mint szavaznak elveik föntartása inellett a kormányra, akkor azt mondom, adjatok egy köpenyegyet, nem azért, hogy kifordítsam, de azért, hogy azt mint Julius Caesar, fejemre huzzam, ne lássam és ne halljam, mint lesznek pénz, árulás és erőszak által a szabadság és függetlenség harca letporva, mint hull porba a szent zászló, mint válik vége felé, végül zászló és mint válik vége felé, végül zászló lassu sohajtássá a nép ajkán Magyarország szabadsága és függetlensége. Ez az én programom.”

Ezt a programját ime beváltotta. Leköszönt.

Rákóczy Zsigmond, erdélyi fejedelem, háromszáz évvel ezelőtt sokat vitézkedett a török ellen, megverte Ferbád basát, visszafoglalta Füleket és Szabadka várát, mikor Erdély nagyjai fejedelmüké választották. Le tette az esküt, megerősítették a török és a német császár, de celt szöttek ellene az erdélyi urak. Ekkor megbosszankodott, hogy ilyen népnek nem lesz ő fejedelme, elhagyta a fejedelemségét, Erdélyt, elment Szerencsre olvasni bibliáját. Ez a fejedelmi dacz meg van az Ugronok fejének komor elszántságában. A lélek megfordult benne. Meggy, elmegy; férfit ily elhatározásból visszahívni nem lehet. Kiáltuk hát a távozó után: viszontlátásra!

Bárá Bánffy Dezső.

A Budapesti Napló tegnapi száma Bánffy Dezsőről, ki minduntalan szereti a király személyét a parlamenti vitába belevonni, érdekes czikket közöl Bánffy legutóbbi nyilatkozatáról. A czikkből közöljük a következőket:

(v.) Már megint a korona! S már megint a miniszterelnök ur által a vitába hurocra! Talán már elég volna ebből a ledér játékból, kegyelmes ur. A király felségem nem panyol fal, a mely mögé elbujni lehessen, se nem paizs, a mely arra való, hogy felfogja a kormány politikája ellen mért csapásokat. A parlamenti kormányzatnak pedig nem az a hivatása, hogy a korona akaratát fogadtassa el a nemzettel, hanem az, hogy a nemzeti akarat számára nyerje meg a fejedelem hozzájárulását. A miniszterelnök ur ma egy rövidke felszólalásban opokális tévtanokat hirdetett: egyszerűen a feje tetejére állította benne a parlamenti kormányzat alkotmányos rendjét. Azt mondta a miniszterelnök ur, hogy a mit a király megad, azt szabad csak kívánni, de a koronától a nemzet számára vivmányokat követelni nem szabad. Gyönyörű elmélet ugye bár? A nemzet önrendelkezési joga e színt

abban állana, hogy a parlament tudomásul veszi a korona végzéseit; az országgyűlés tehát szavazógéppé süllyed, a mely nem akarat egyebet, csak azt, a mit felőlről akarnak. A parlamenti kormányok pedig e teória szerint az volna csupán a feladata, hogy a mi tanácsot a fejedelemnek ad, azt lent érvényesítse, vagyis a saját politikáját a királyi akarat etikettjével látva el, annak számára e ezimen feltétlen fogantatott bizosítson a népképviselő határozatában. Tetszik tudni, ez mit jelent? A fejedelmi autokráciát, vagy — a mi ennél is rosszabb — a miniszteri abszoluzizmust.

Az igazi parlamentarizmus egészen más hivatást szab a kormány elé: azt, hogy a nemzet többségének akaratát juttassa érvényre, a korona hozzájárulásának segítségével. Annak a kipuhatolására, hogy a nemzet többsége mit akar, egy igen egyszerű eszköz áll a kormány rendelkezésére: a népképviselőt majoritása. A mit ez akar, annak a helyes és ügyös volárol kell a koronát meggyőzni, s ez a meggyőzés a parlamenti kormányok legfőlegesebb feladata. De a miniszterelnök ur felforgatja a dolgoknak ezt a természetes rendjét. Kijelenti, hogy a királynak ő nem ad olyan tanácsot, a mely a király hangulatával vagy felfogásával ellenkezik, tehát döntő tényezőül a nemzet sorsának intézésében a korona akaratát ismeri el. Politikát — szerinte — csak felőlről lefelé szabad csinálni. A parlament akaratának — szerinte — a korona a cenzora. Idáig ez fejedelmi autokrácia. Itt kezdődik aztán a miniszteri abszoluzizmus. A Bánffy elmélete szerint ugyanis a parlamenti kormányok az a hivatása, hogy a mit a nemzet, vagy annak egy része követel, azt a limine visszazárja. „Viwmányokat alulról követelnek, szabad”: ez a legujabb magyar alkotmányosság alapvétele.

Bárá Bánffy Dezső az erős kézzel meg belyegezte ezt a korszakot. Egy többség, a mely akar! Egy többség, a mely mer!

Lám, az a javaslatot is, a mely most van a Ház napirendjén, folyton módosul a kormány kívánásai szerint s a többség előzetes megkérdezése nélkül, — a szabadelvű párt még se háborog. Azelőtt megvolt az a botor szokás, hogy a módosításokat előbb elvitte a többség pártértekezlete elé; ha megszavazta a párt az első szöveget, had járuljon hozzá a másodikhoz is. A régi rossz időkben így volt, a mikor még alulról fölfelé csinálták a politikát. Most már nincsen semmi szükség az ilyen mókázásra. Az új doktrína szerint a többségnek csak engedelmességre van szükség, tekintélyre ellenben nincs. Elibe dobnak valamit; ne, ezt szavazd meg s az istenadta megszavazza. Hogy ne szavazzna meg, mikor a kormány politikája a koronának feltétlenül érvényesítendő akaratát fejezi ki. Ő most már

erv. **Országgyűlés.** A magyar jól rendeltetésű és minálunk a parlamenti kormányzat. Fölfelé szolgál, lefelé zsarnok. Ha nem csalódnak, dicső jövő vár a magyar alkotmányosságra.

Ugron az önálló vámterületről.

A Pol. Ért. egyik tudósítója ma beszélgetést folytatott Ugron Gáborral a mostani politikai helyzetéről. Ugron nézeteit a következőekben adja vissza az idézett könyvatos:

Arra a kérdésre, hogy mit szől Ugron az ország törvény nélküli állapotához. Ugron a következőket mondotta: Törvény nélküli állapot szerintem nincs ma Magyarországon, mert Ausztria megszűnt velünk vám- és kereskedelmi szövetségben álló állam lenni, nem is tudott vám- és kereskedelmi szerződést kötni, belesett a vám- és kereskedelmi szerződés nélküli államok kategóriájába, a kikkel szemben ott van a minden irányban intenzív 1882. XVI. és az 1887. XXV. t. cz. az általános és autonóm vámtarifáról, melyet más államokkal szemben ma is végrehajtának. Uram, nem a törvény hiányzik, hanem az élő törvény végrehajtása az, a mi hiányzik.

E törvények a közös vámterületre szólnak és nem Magyarországra?

— A vámterület kérdésében — folytatta Ugron — az ország szuverenitását fentartotta. Határainál miniszteri felelőssége mellett, saját közegei által, törvényei értelmében szedi a vámközeit s a nevezett törvények Magyarország saját törvényei. A közös vámterület alapján, de Magyarország által külön is 1903-ig megkötött vám- és kereskedelmi szerződésről a kormány is, a szabadelvű párt is elismerte, hogy az önálló vámterület esetében jogosult Magyarország saját határainál az ország törvényét, mint saját vámterületét szőlő, ha azok közös vámterületet hoztak is, okoskodás, vonakodás, rehahtani, minelyt a közös vám

ta megszünt jogilag és az önálló intézkedés joga bekövetkezett.

Vajon hasznos lenne Magyarországra az autonóm tarifák alkalmazása?

— A mi érdekünk, — felelt Ugron, — hogy Ausztria egyenlő és viszonyos elbánásban részesítsen. Nos, ez megvan, mert Ausztriának törvénykönyvében szóról szóra azon törvény van, mely szerződésenkivüli állapotba jutásunkkal január 1-én velünk szemben hatályba lépett. Kétséges, hogy az osztrák alkotmány 14. §-a feljogosítja-e a császárt a létező törvények alkalmazását felfüggeszteni. A autonóm tarifa csekély vámot vet a nyersanyagokra, magas védvámot szed az iparcikkekért, tehát megfelel a magyar érdekeknek.

Szilági és a kompromisszum.

Szilági Dezső, nagyon meglepte a Pester Lloyd legutóbbi vezércikkét, mely, ugymond, nem megfelelően adja elő a fuzió-kísérletek történetét. A Pester Lloyd cikkének kifogásolt része így szól:

Érdekesek voltak mindenképp Polóniának a ténybeli közlései a kompromisszum-tárgyalásokról, melyek a szélsőbaloldali képviselőkhöz eljutottak a legelső napokban — mint Polóni ur természetesen tartja — a kormány beleegyezésével folytatódott. Midőn mi ama mozgalmas napokban, a múlt hó elején, a folyamatosan lévő egyezkedési kísérletekről hírt adtunk, ugyancsak siettek eme közlésünket a lehető legofficiózusabban megcáfolni. Ezzel persze a tényt meg nem történté tenni nem lehetett, de az az impresszió mindenesetre megmaradt, hogy a képviselőház elnöke talán a maga szakállára operált és ugyszólván hátulról akart kompromisszumot a kormány nyakába varrni.

Szilági nagy felháborodással kelt ki a cikk tartalma ellen és a szabadlevél párt több oszlopos férfiak előtt (jelen volt Tisza Kálmán is) elmondta, mikép történt a szerencsétlen kimeneteli kísérletezés és mi akadályozta meg. Azután két képviselőt, mint tanút bevén maga mellé, lakásán kereste dr. Falk Miksát, a „Pester Lloyd“ felelős szerkesztőjét. Falk a színházban volt, tehát a szerkesztőségbe hajtattott tanúval s ott egy gyilkosot diktált mely a „Pester Lloyd“ nagy feltűnést keltő cikkét rektifikálni fogja, s melyben egyrészt a fuzió-kísérletek története lesz elmondva. A nyilatkozat fájciája az, hogy a legilletékesebb faktor által volt felkérve előleges kompromisszum-kísérletekre a javaslat lényegének fentartása mellett.

Brassai életkora.

Nyílt levél Ürmösy Lajos urnak.

Az „Ellenzék“ f. évi jan. 5-én megjelent számában: „Brassai születése és tanára nevezetése“ című tárczáikként a Brassai 100 éves életkorának az igazolására a többiek között azt írja, hogy „a mikor az unitárius egyházi tanácsosok 1880-ban 80-dik születésnapján meggratulálták, Ferencz József, püspök kérdésére, válaszolt, hogy tudja-e biztosan, hogy 80 éves, Brassai erre azt felelte: nem 80, annál több, a múlt század vége felé született, emlékszik, hogy az apja bibliájába be volt írva, de elveszett. Azon deputatio tagjai még élnek, hogy bizonyítsák Brassai állítását.

Igen, Isten kegyelméből még én is élek, a kire Ön szíves volt névszerint hivatkozni s

épen ezért, a nélkül, hogy a Brassai életéveiből egyet is elvenni akarnék, vagy évei számai felett vitatni szándékoznám, tisztán az igazság érdekében, kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy én ama gratuláció alkalmával, nem azt kérdeztem Brassaitól, hogy tudja-e biztosan, hogy 80 éves; mert mi ezt 1880-ban szintegy biztosra vettük, mint a hogy 1890-ben, mikor szintén meggratuláltuk, biztosra vettük, hogy 90 éves. S tény az, hogy sem 1880-ban, sem 1890-ben Brassai nem kifogásolta ezt az évszámítást. Én csak a hónapra nézve kérdeztem, hogy tudja-e biztosan melyik hónapban született! Mivel erre nézve a januárius és június hónapok forogtak fenn. S Brassai is akkor legalább csak a hónap tekintetéből hivatkozott az elveszett bibliára.

Kolozsvárt, 1898. január 6.

Ferencz József,
unitárius püspök.

KÉRELEM.

Igen kérjük i. t. előfizetőinket, kegyeskednének az előfizetések megújításánál a könyvkereskedők közvetítését mellőzni, mert ők ezen közvetítés fejében 10, 15 sőt még ennél is nagyobb százalékokat szoktak a beküldött díjakból levonni, a mi a lapnak nagy hátrányára szolgál.

Az „ELLENZÉK“
kiadóhivatala.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, január 7.

— **Vizkereszt ünnepe.** A róm. kath. híveknek tegnap nagy ünnepük volt. A vizkereszt, melyet tenger ünnepének, egyik jelentősebb emléknapja azon bibliai eseményeknek, melyeket az egyház évről-évre megünnepel. Ez alkalommal is fényes isteni tisztelet tartott a főtéri r. kath. templomban, melyen nagy segédlet mellett, Biró Béla apátplébános pontifikált. A többi templomokban is mindenütt nagy számu ajátoskodó közönség jelenlétében tartottak ünnepies istentiszteletet.

— **Az első mise.** A kegyesrendiek kolozsvári templomában tegnap délelőtt megható egyházi ünnep folyt le. Vincze József kegyesrendi áldozó pap és főgymnásiumi tanár — a kit pár nap előtt Váczon szenteltek fel áldozó pappá — tegnap délelőtt mondotta első miséjét Mondik Pál kegyesrendi pap és főgymn. tanár manuaturusa mellett. A megható egyházi ünnepségen a főiskola ifjúságán és tanárai körén kívül nagy számu ajátoskodó közönség vett részt. Mise alatt, melyet az ifjú pap mondott, a főgymnásium dalkara működött közre. Mise folyamán az új pap egyenként megáldotta összes pap és tanár társait és az ifjúság tagjait is egyenként. Az új misés fiatal papnak pap és tanártársai és ismerősei melegen gratuláltak e fontos esemény alkalmából.

— **Tisztviselő-telep.** A „Kolozsvári házépítő-telep-egyesület“ megalakulása híhetőleg nem sokára megtörténik. Fekete Gábor, Kozma

Ferencz, br. Feilitzsch Artkur, dr. Márki Sándor és dr. Gidófalvy István aláírásával felhívás bocsátatott ki a január 9-én délelőtt 11 órakor a városház nagytermében tartandó előzetes értekezleten leendő megjelensére. Habár az egyesület nehézkes czímével szót emelhetnék, mert sok magyarországi igényelne a tömör stílus, hallgatók arról, mert lelketem öröm tölti el látva, hogy társadalmunk fennebb emeltt neves tagjai egy régóta emlegetett, de gyakran feledésbe ment eszmé megvalósítására szánták el magukat. Tervük még ismeretlen, de szándékuk nemes, s ha a felvetett eszmé testet ölt, városunk társadalmi közéletéért nagy örök hála jár számíthatnak. Ismeretesebb a nehéz lakási viszonyok Kolozsvárt, ismeretes a drága megélhetési mód, s ismeretes, mondjuk ki nyíltan, az a tarthatatlan közegészségügyi állapot, a mely ellen panasz lapjainkban mindennap, de orvosszer illetékes helyen ritkán található. Az előzőleg kibocsátott tájékoztató iven levő nagyszámu aláírások bizonyítják, hogy életpályájukkal Kolozsvárra rendelt tisztviselőik egész seregét elégedetlen a jelen viszonyokkal, mert különben nem vágyodnék a város közepéből a város meglehetősen távoltságban fekvő külső részébe, legyen az akár a régi Kolozs-Monostor, akár a Hosdát.

Részletekbe bocsátkozni most nem kívánok, nyílik majd arra is alkalom, csak az érdeklődők figyelmét akarom felhívni a városnap gyűlésen tárgyalandó ezen fontos kérdésre.

— **Farsang kezdete a jégpályákon.** Tegnap az időjárás bele szót a jég sport kedvelők mulatságába. Egész délelőtt havazott. Délben a hőmérséklet a mínusz felülmelkedett két fokkal. Ennek dacára d. u. kezdetét vette a korecsolyázás. A sétatéri jégpályán villamos fény mellett iringáltak. A torna kerti jégpálya is fényesen ki volt világítva Elekta fénnel és a pálya szélen fáklyákkal. Rendkívül nagy számu uri közönség kereste fel ezt a pályát, melyen a környéken lakó hivatalnokok, tanárok kedveért naponta este 7 óráig fog tartani mindig a korecsolyázás.

— **Kolozsvár közegészségügyi viszonyai.** Egyetemi és gyakorló orvosok, városi intézők figyelmét fel kell, hogy keltse, Kolozsvár város halálozási statisztikája. Kolozsvárnak kedvező a fekvése, jó a levegője. A halálozás mégis nagy mérvet ölt. Pedig egyetemi tanárok, gyakorló orvosok hivatalos véleményükön segítenek. Közel három évtized óta áll fenn az egyetem és a tudós tanárok gyakorlati, irányító munkásságát ezen a téren sajnosan nélkülözi a város lakossága. Itt sok tenni való volna és lehetne tenni. Első sorban az egyetemi orvos-tanárok volnaak hivatalos az aktív cselekvésre. A humanizmus érdekében naponta pár órát kiszakíthatnának orvosi praxiseikból s ezt a közönség szentelhetnék. A közegészségügyi intézkedésekre egy munka-programmot kellene kidolgozni, ezt a városi közgyűléssel elfogadtatni és gondoskodni annak végrehajtásáról is. E munkaprogrammal kapcsolatban revízió alá kell venni a városi orvosi hivatal szervezését is, mert az ma napaság semmi tekintetben nem felel meg a követelményeknek.

— **Ingyenes előadás.** Az iparos-segéd munkások képzésére szervezett helyi bizottság 1898. évi január hó 9-én (vasárnap) d. u. 3 órakor a Városház nagy termében rendezte VI. ingyenes előadását. Előadást tart: Dr. Török Imre: „Az ipari munkások egészségéről.“

— **Ui egyházi lap.** „Erdélyi protestáns Lap“ czímen egy gondosan szerkesztett lap indult meg Kolozsvárt, Molnár Albert teológiai tanár szerkesztésében. A lap első számának első cikkét Szász Domokos püspök írta. A szerkesztőhöz intézett eme főpásztori levelében megemlékezik az egyház feladatairól, érinti annak elűssegeit. A teendők között a papi fizetés kérdését, kapcsolatban a kepe megváltással a szeretethez és a theol. fakultás támogatásáért fel. A szerkesztő Ciceró betűs adja a lap programját, kiterjeszti a papok anyagi helyzetére, a ref. szellem és egyháziaságra. A protestáns egyházak és az 1848. XX. t. c. z. ról Nagy Károly theol. t. ir folytatásos cikk.

— **Szász Gerő lapja.** A Protestáns Közlöny megszűnt az erdélyi ev. ref. egyház hivatalos lapja lenni, mint a Budapesti megjelölő napilapokból olvassuk. A lap azért fenn fog állni továbbra is. Az egyház hivatalos lapja az „Erdélyi Protestáns Lap“ lesz, melyet Molnár Albert tanár szerkeszt.

— **V. H. O. Sz.** Ez cím alatt egy új kis lap, a vidéki hírlapírók országos szövetségének hivatalos értesítője jelent meg Szegeden. Kijadja a szövetség elnöksége, szerkeszti a titkár. Az értesítő természetesen csak a szövetség ügyeire vonatkozó közleményeket tartalmaz, többek közt az első évről szóló rövid beszámolást. E szerint a lap kiadásának idején a szövetség pénztárába befolyt 15,212 ft 29 kr., a tagdíjakból és estélyek jövedelméből már bejelentett, de még a helyi választmányoknál kőnnlevő követelések 6563 ft 15 krt tettek. Az eddig fölmerült kezelési és mulatságrendezési költségek: 1926 ft 78 kr. levonásával tehát a szövetség tiszta vagyona tett 19,848 ft 46 krajczárt.

— **Karácsonyfa az iskolában.** A bonczhidai állami iskolában a lefolyt ünnepek előestéjén gróf Bánffy György és családja nagylelkűségéből igen szép karácsonyfát állíttatott fel, melyről az iskola 114 növendéke nyert fénylő és izletes angyalfiat, ruhát és taneszközöket. Az iskola népessége és a gondnokság testületileg vett részt a kedves ünnepélyen s fejezte ki haláitát a szintén megjelent nemes családnak. Mi is elismeréssel adunk a nép gyermekei és iskolája iránt tanúsított e gyönyörű figyelemért.

— **Pantheon.** Az O. N. Sz. által a Pantheon felállítására ügyben indított mozgalom mind nagyobb teret hódít. Legutóbb Debreczen és Szatmár-Németi adtak be a képviselőházhoz kérvényt, melyben emlékiratukat támogatják. A magyar mérnök és építészegyesület már pályázatot is irt ki e kérdésre, s napi lapjaink pedig mind behatóban foglalkoznak vele. Mindezekből látjuk, hogy a Szövetség valóban becses munkát végzett a Pantheon ügyének felszínre vetésével.

— **Köri-estély.** A szamosújvári méhészkör a mintaméhes javára 1898 évi január 15, 22 és 29-én a városi Vigadó tánctermében zártköri kör-estélyt rendez.

— **Eljegyzések.** Erdődi Olgát Gyaluból, eljegyezte Lőrincz Mór Nagyváradról. — Aranyos-Rákosi Taar Jenő oklv. gazdász, eljegyezte Pálfi Julit Biagyónból.

— **1898-as szám tulajdonosai.** Ha a 18-as szám szerencsétlen, akkor az új év is az, mert a 18 nagy szerepet játszik benne. 1898 ugyanis 13-mal maradék nélkül osztható, az eredmény 146. Ugyan csak osztható az 1898 egyes számainak 8 szöge: 26, 13-mal, az eredmény 2. Az 1898-as szám továbbá ama ritka négy tagból álló csoportokhoz tartozik, a melyeknek első tagja a harmadikból levonva

a másodikat adja. (9 — 1 = 8) Krisztus arunk születése óta csak nyolcz évszámunk volt még ilyen tulajdonsága és pedig a következők: 1010, 1121, 1232, 1343, 1454, 1565, 1676, 1787. Minden két ilyen évszám között a különbség 111. A következő évszámunknak nem lesz ilyen évszámzata. Végül a nevezett számok közül egy sem osztható 13 mal maradék nélkül. A jelen év tehát 146-szor szerencsétlenebb minden elődénél.

— **A nemes szivű grófi család.** Kolozsmegyében, Báld községében, mint az előzötti években, ugy a jelen újév alkalmából is végtelen örömek szerzője volt a jótékony-ságról a nép által általánosan ismert, rajongva szeretett gr. Báldy Kálmán ur 5. méltósága és magas családja. — Igen sok szülőkölődő, éhező és nyomorult édes örömet hozta meg ez újévben, a midőn meleg ruha stb. adományai egy község szegény népét teljesen felruházta. De nemcsak a helybeli, hanem a szomszéd falvak szorult népése is érezte jótékony melegét. Nem új dolgot mondok ez alkalommal sem. S minthogy már ma az ily valódi jó szívek ritkák, adjon a Mindenható e nemes szivű Grófi családhoz még több hasonló jólelkűeket. Ezuttal pedig magam és embertársaim nevében fogadják e helyen is a mélt. grófi család szívának forró köszönetét és halás szeretetét. Egy szomszéd falusi.

— **Az osztályorsjegyek húzása.** A másdik napi húzásnál a következő számokat húzták ki:

30.000 koronát: 83604. sz.
20.000 koronát: 35862. sz.
15.000 koronát: 96787. sz.
10.000 koronát: 28580. sz.
5000 koronát: 46025 56208 sz.
2000 koronát: 12734 30046 52897 59505 sz.
1000 koronát: 7119 20765 42996 78811 86687 sz.

500 koronát: 5754 8888 10776 13133 15410 25797 28036 33449 33525 36193 36006 38678 47051 48238 54761 61010 62170 62657 63711 65598 69675 71416 78703 78809 82640 82183 84363 85832 85932 88605 91753 92036 92468 szám.

— **Bírósgaik és az idegen nevek.** A kikindai törvényszék, minden magyar embert megörvendeztető határozatot hozott. Ugyanis teljes írásban kimondta, hogy a jövőben hivatalosan az idegen hangzású neveket magyarul használni és az idegen neveket a magyar mellett legfeljebb zárjel közé teszi. Határozatát a törvényszék közölte a területén levő járásbírósgaikkal, a melyek nagyrészt már magukévá tették a jó példát. A n. szentmihályi kir. járásbírósg is a törvényszék határozatának megfelelő gyakorlatot fog a jövőben követni.

— **Non plus ultra luxusvonat.** Új luxus vonatot létesített most az észak amerikai vasutársaság New-York és Chicago között, mely ezt az óriási vonalat huszonegyvőra alatt teszi meg. A kocsi most kényelmesebb és még nem látott fénnel és pompával vannak berendezve. Minden ilyen luxusvonat két kocsiból áll. Vámanynya van villamos világítás, melyet egy, a podgyász-kocsiban elhelyezett harmincz lóerejű dinamógép szolgáltat. Van étkező, szalon, háló-, személykocsi, azonkívül külön írószoba, olvasóterem, fürdőszoba és borbélyműhely, továbbá az amerikai vasutakon elmaradhatatlan táviróhivatal. A kocsikat széles folyosók kötik össze, úgy, hogy egész sötétet lehet rendezni. Kivülről a kocsi mind egyformák, de belülről különféle stílusban vannak kidolgozva.

— **Hogy soványodik meg az ember?** Párisban a kővér embereknek egyesültek van; az egyesület élén Hartigues ur áll, akinek 224 kilo a súlya. Azonban ahelyett, hogy a természet e bőkezűségének örült volna, mindenképpen iparkodott külön-

vőbbek voltak — és az arca nem volt olyan piros.

Tudta, hogy a doktor tiz óra tájban ismét eljön, a nagybátyja megígérte az orvosnak, hogy elkíséri és Agáta várta, hogy véleményét hallja.

Végre Deanené visszatért. — Kisasszony, már most magának kell lemenni!

Tamás a könyvtárba fogja vinni a vascsorát. A gazdának szükséges volna, hogy egyék. Az utóbbi napokban szinte semmit sem evett; lehet, hogy eszik valamit, ha a kisasszony is ott lesz.

Ezt hallva, még egy pillantást vetve az alvó gyermekre, Agáta lement. Csendesesen nyitotta ki a könyvtár ajtaját.

Más időben bátorlannak érezte volna magát, de most egész szívét az a vágy töltötte be, hogy az általa szeretett férfit vigasztalja, elannyira, hogy nem tudott egyébre gondolni.

Lord Craythorne az íróasztala előtt ült, hol oly gyakran látta írni, de most aludt. Agáta csendesen tette be maga után az ajtót, gyorsan melléje ment, és ellenállhatatlan impulzussal a fejére tette a kezét. Lord Craythorne rögtön és megrettenve ébredt fel, és fejét felemelve, tekintetük találkozott. A mint Agátát megismerte, a hó szerelemnek olyan kifejezése jött a szemeibe, mi a leány szíve dobogását fokozta.

Egy pillanatra Anna el volt felejtvé sőt az a nagy akadály is, mely a szerelem és ő között állott — meg szűnt létezni.

Agáta ösztönyszerileg megértette, hogy a cselekedetre most jött el az alkalmas pillanat; ha nem ragadja meg azt, a mult emlékére csak hamar fel fog ébredni.

A leányos aggályokra nem volt idő. Ő egész szívvel szerette ezt a férfit. És az az

ő teljes öntudatában soha sem fogja neki az iránta való szerelmét bevallani. Tehát valahogy neki kell először szólni.

A szemeit behunyva, az egyik karjával átölve a nyakát, a mint ott ült, és az égg orczáját a vállára tette. Egy fuldokló zokogással Lord Craythorne megfordult, és Agáta érezte, hogy mind a két karjával magához szorította őt, a mint feje az ő keblére borult.

Néhány pillanattal egyik sem mozdult; ekkor Lord Craythorne felállott, erőszakkal taszítva el Agátát magától.

— Mit cselekedtem? — kiáltá. Asszony, miért jött ide engemet kísérteni? — Azt gondolja, hogy minden becsületérzet kihalt belőlem — kiről szinte mindenki azt hiszi, hogy a feleségem vére van a kezzeimen?

Azt gondolja, hogy egy pillanatra megfedkeztem magamról, és egy másik asszonyt arra kérek, hogy sorsomat megossza? — És vad kétségbeeséssel nézett Agátára.

— De hát ha egy másik asszony kéri őnt, hogy vegye feleségül, — válaszolá Agáta bátran — egy olyan asszony, a ki soha sem hitte őnt bűnsnek, és a ki legnagyobb örömeinek gondolná, ha megoszthatná az őn sorsát és vigasztalhatná mind azokrét, a miken keresztül ment és szeretné a gyermeket és jó, igaz és hűséges anyja lenne neki?

— Édes gyermekem — Annám! — kiáltá Lord Craythorne, és ki akart a szobából sietni, hogy hozzá menjen; de Agáta megfogta a karját és megállította.

— Nem, ne menjen! — mondá. Anna alszik. Én szentül hiszem, hogy ő jobban van. — Ne háborgassa; engedje aludni.

— Alszik! Jobban van! És ez a maga műve? kiáltá a társa, egy pillanattal reá nézve, aztán ismét visszaesett a székebe, és arczát a két kezébe temette.

Az utóbbi napok rettenetes aggodalma által annyira ki volt merülve és gyengülve, hogy egészen megtört.

A mint Agáta azokat a fájdalmas zokogásokat hallotta, melyeket nem lehetett visszafojtani, letérdelt melléje, megfogta a karját és az arczával arra borult. A mint a társa nyugodtabb lett, ismét megszólalt, azt a nevet használva, melyet a gyermeke ágya mellett ölté többször sugra mondott magának.

— Hallgasson meg — Douglas, kérem hallgasson meg! Érezte, hogy társa megrettent; évek óta először történt, hogy valaki keresztnévén szólította. Alek bátyám elmondta nekem, hogy maga mit mondott neki — én mondatam el vele! Maga szeret engem — én szeretem magát; mi közünk nekünk az egész világgal? Én tudom, hogy maga soha sem szólítana fel, hogy legyek a felesége, de — és hangja édes suttogássá változott — én kérem, hogy legyen a férjem, hogy engedje, hogy boldoggá legyek és hogy itt élve boldog legyek magával. Én önálló vagyok és teljesen szabad. Senkinek sincsen joga ellenvetést tenni. Anna — gondoljon a kis Annára! — nekem olyan anyja lesz, a ki később majd meg tudja, hogy nem mindegy, hogy az atyjában, mint ő teszi — fog állni.

Douglas, maga, Anna, és én — azt hiszem, hogy mi hárman együtt szembe állhatunk a világgal!

Hangja megtört és a könnyei sűrűn kezdtek hullani.

— Agátát — Lord Craythornének a kezei leestek a halvány és szenvedéstől megviselt arczáról; szeméj tele kimondhatatlan szerelmmel, az ő szemeibe néztek. Agáta, drágám, ne sirj! Miért sirnál te én niatam? Nem tudom boldogságot megérteni, ilyen szerelm, ilyen hit! Adjá az Ég, hogy nem cselekedjen rosszul, de nem tudok neked to-

vább ellenállni, melyik férfi tudna egy így ajánlott adományt visszautasítani, ha csak vashál nem volna? És én — karjával át ölelte a leányt s fejét a keblére vonta.

Agáta felemelte az arczát az övéhez és ajkuk találkozt. — * Győzött!

— Blount kisasszony, * kedgy csudákat művelt! mondá az orvos, egy órával később, hogy a betegét látta. Ha valami előre nem látott komplikációk nem jönnek közbe, a kis leány gyógyulása gyorsan fog haladni. Jobb időben nem jöhetett volna, mert kétségtelen, hogy a kedgy jelenléte jótékony hatással volt reá. Jó éjszakát Blount kisasszony és jó éjszakát Önnék is mylord. Fraser ur, visszajön velem?

— Nem, én nem megyek még haza. — Jó, úgy hát Önnék is jó éjt kívánok!

És a doktor kiment a szobából. Ő is egyike volt azoknak, a ki Lord Craythornet bűnsök hitta és ámbár madent megtett a gyermekért, de az atyjára nem szorított kezét.

Lord Craythorne ez leig nem vette azt számba, de most egy pillantást vetve Agátára, sóhajtott. A leány azzal válaszolt, hogy kezét a kezébe csuszította és mind a hárman visszamentek a könyvtárba.

Fraser ur örült, midőn kis Anna állapotában beállott javulásról hallott és beszélt néhány pillanattal, mielőtt a társai hallgatását észrevette; — aztán élesen nézett reájuk.

— Craythorne, tehát megmondta neki? kérdé.

— Nem bátyám, szólt közbe Agáta, én voltam az, a ki megmondta neki. Engemet hibáztasson, ha ugyan alakit bíbiztatni akar.

(Folytatása következik.)

Pályázat raktárnoki állásra.

A Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank r. t. **Áruraktáránál** egy

segéd-raktárnoki

állás betöltendő.

Okmányokkal felszerelt folyamodványok alólírt Igazgatóságához czimzeve **folyc 6 hó 25-ig** beadandók.

Előnyben részesülnek azok, — a kik ily minőségben már működtek.

Kolozsavart, 1898. Január 7.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank r. t.
Igazgatósága. 6. 1—3.

Versenyárgyalási hirdetmény,

a kolozsvári állami fa- és fémipari szakiskola részére szállítandó mülhelyi szerszámok, gépek valamint butorzatok beszerzéséről.

1. A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. Minister Ur 75498. sz. 1897. december 23-án kelt magas rendelete alapján, a fenti beszerzésekre ezennel pályázat nyitattik.

2. A szállítás tárgyai következők:

I. csoport:

A., Fémipari szerszámok és gépek;
B., Faipari szerszámok.

II. csoport:

Az új épületben szükséges új bútortzat elkészítése, valamint a meglevő régi butorok átalakítása és festéséről.

Az előirányzati összeg:

az I. A., csoportra	2611 frt 79 kr.
az I. B., csoportra	386 frt 94 kr.
az I. csoportra összesen	2998 frt 73 kr.
a II. csoportra	4408 frt 71 kr.

Ajánlat tehető, az I. vagy II. csoportra külön vagy külön-külön az I. A., I. B., és II. csoport bármelyikére.

3. A tárgyak kifogástalan mennyiség és minőségben gondosan elcsomagolva és bérmentve a kijelölt helyszínre szállítandók.

4. A felügyelő bizottság által legelőnyösebbnek tartott ajánlkozával szerződés fog köttetni, mely azonban az intézetre csak a kereskedelemügyi m. kir. Minister ur jóváhagyása után lesz jogerős.

5. A pályázatra vonatkozó irományokról és tervekről a hivatalos órák alatt betekintés szereshető.

6. Ajánlkozó zárt és lepecsételt írásos ajánlatát 1898. január 20-ának déli 12 órájáig tartozik az intézet igazgatóságához beküldeni, mely ajánlatban betűvel és számmal kiírni köteles, hogy az előirányzott egység-árakból hány % engedményt ad, illetőleg hány % felülfizetést kér, s hogy az összes feltételeket ismeri s azokat magára kötelezőknek elfogadja.

7. Távirati szabálytalan vagy elkészt ajánlatok figyelembe nem vehetők.

8. Az ajánlatokhoz és pedig az I. A., csoporthoz 250 frt, az I. B., csoporthoz 50 frt, a II. csoporthoz 400 frt mellékelendő készpénz, vagy államlag elfogadható értékpapírban, mint biztosíték.

9. A szállításra következő határidők köttetnek ki: az I. csoportra köteles vállalkozó a szállítást a szerződés jóváhagyása után azonnal megkezdni és a szerszámokat és gépeket legkésőbb 1898. február 28-áig beszállítani; a II. csoport alattiakat ellenben a szerződés jóváhagyása után legkésőbb 4 (négy) hó alatt szállítani és átadni.

10. Az ajánlatok felbontása 1898. január 22-én d. e. 11 órakor lesz az intézeti igazgatóságnál kiküldött bizottság jelenlétében, melyen ajánlattevők is jelen lehetnek. El nem fogadott ajánlatok biztosítékpenzei igazolt tulajdonosuknak visszaadandók, avagy visszaküldetnek.

11. Egyebekben a szerződés mérvadó.

12. A tárgyak jegyzéke az intézeti igazgatóságnál kapható.

Kolozsavart, 1897. december 31.

A kolozsvári állami fa és fémipari szakiskola
felügyelő bizottsága.

7. 1—1.

KÖHÖGÉS,

rekedség és elnyálkásodás ellen a legjobb hatású szer a RÉTHY-féle
pemetefű-czokorka,

mely ezen bajokat gyorsan megszünteti. Kapható minden gyógyszerárban. Egy doboz ára 30 kr. 5 dobozzal 1 frt 50 kr-ért bérmentve küld

RÉTHY BÉLA

gyógyszerész Békés-Csabán.

Csak akkor valódi, ha minden doboz fenekén aláírásom látható.

Okleveles mivelt gazda,

ki több nyelvet beszél, végzett jogász, bírói minősítéssel, jelenleg mint aljázabíró működik, mindkét irányú széleskörű gyakorlattal állást változtatni óhajt; s ajánlkozik

jószágigazgatói, jószágfelügyelői,

vagy hasonló természetű bizalmi állásra.

Több kisebb birtokos birtokának igazgatását is elvállalja.

Közelebbi felvilágosítást ad e lap kiadóhivatala.

5. (2—3.)

Ezennel van szerencsénk tudatni, hogy a

Sauvignon, Leányka és Carbenet

krakkói borainknak,

kicsinyben és nagyban elárusítását,

eredeti czimkével ellátott palackozásban

Kolozsvar részére kizárólagosan

HIRSCHFELD SÁNDOR

csemege-kereskedőnek adtuk át.

Gróf Teleki László Gyula

őmlőtsága jószágigazgatósága

GRUNER LIPÓT.

1054. 8—3.

A Dr. EGGER-féle INJECTIO HAMAMELIS VIRGINICA

a leghatásosabb külszer [befecskendezés] férfiak- és nőknél, új és idült folyások valamint csőbántalmak orvoslására. A Hamamelis Virginica tropicus növény, rendkívüli hatása a nyákhártyára orvosiilag már régen el van ismerve, úgy hogy ezen különben is szerencsés összetételű Injectio ennek köszönheti gyógyerejét. 2—3 üveg használata a legmakacsabb bajt tetemesen javítja, illetve meggyógyítja.

Egy üveg ára 70 kr., a pénz előleges beküldése mellett postán bérmentve: 1 üveg ára 1 frt 05 kr., 2 üv. 1 frt 75 kr., 3 üv. 2 frt 45 kr. — Főraktár: Gyógyszertár a „Nádor”-hoz Budapest, VI., Váci-körút 17. Kapható Kolozsavart: Bíró János, Tanács József és Palóczy Lajos gyógyszerész uraknál. 966. 12—*.

József főherczeg ő. cs. és kir. fensége udvari-
szállítója. Fülöp szász Coburg-Gothai herczeg
kir. fensége szállítója.

GOTTSCHEG
AGOSTON
BUDAPEST
tea-rum és
cognac
nagy-
keres-
kedő

Központi iroda: IV., Váci-utca 4. szám.
Raktárak:

IV., Váci-utca 6. sz. „a Mandarinhoz”
a Városház-tér mellett.

VI., Andrassy ut 23. „Hong-Cong városához”
a kir. opera átellenében.

IV., Egyetem-tér, Egyetem-u. sarkán a „Japán nőház.”

Kiviteli pinézék:

X., Kőbánya, Fűzér-utca 9. szám.

Bizományi raktár Kolozsavart:

Gergely Ferencz urnál.

Közvetlen behozatalu valódi kínai orosz és karaván
teák, Jamaica-, Brazíliai- és Cuba rumok, francia
cognacok, likörök a legfinomabb minőségben, eredeti csomagok- és pa-
lacsokban, eredeti árak mellett. Árjegyzék ingyen és bérmentve.
1004. 5—5.

Óriási választék!

Óriási választék!

Óriási választék!

Hatóságilag engedélyezett

Végeladás! Végeladás!

Az üzlet teljes felhagyása miatt minden kigondolható női- férfi és
rövidáru ezikkeimet

beszerzési áron alul kiárusítom!

Hirdetésem valódiságáról személyesen kérem meggyőződést szerezni!

Az összes áruraktár berendezéssel együtt is eladó!!!

Novák Albert

Hid-utca Ferenczy palota.

1040. 6—25.

Hallatlan olcsó árak! Hallatlan olcsó árak! Hallatlan olcsó árak!

A jövő világító-anyaga.

„Electra” gázfejlesztő

és világító készülékek.

Felülmul minden eddigi világító szert, fénye a vilannyal azonos ugyan, de sokkal kellemesebben hat a szemre, egy „Electra” gázfejlesztő minden készülékkel felszerelve 100—120 forintba kerül, a kezelés egyszerűsége, valamint a világítás olcsósága, ugyanis egy 80 gyertyafényű láng óránként 1-krajczárba kerül, reményt nyújt arra, hogy mihamarább kiszorít minden más világító-anyagot.

A világítás megtekinthető valamint úgy magyarázattal mint költségvetéssel készséggel szolgálnak

Solymosy és Kósch gépgyárosok Kolozsavart

hid-utcai üzletében, hol az erdélyi részek kizárólagos elárusító helye és főraktára van.

Valamint főraktára és kizárólagos elárusító helye

HUNGARIA FRICTIOULESS legjobb tömszelence süritésnek.

Kétrészü faszijkorongnak.

Gazdasági gépekben állandó kiállítás, malomberendezések, olajmag pörkölők és sajtológépek saját gyártmányu ekék legnagyobb választék technikai ezikkeben, asbert, ruggyanta, lapok, zsínorok, tömlők, gyűrűk, gépszijak, gépolaj és minden a gépkezeléshez szükséges ásványi ezikkek, továbbá gazdasági eszközök, terményzsák, vízmentes ponyva, kovács, lakatos és asztalos szerszámok és konyhaszerek.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek!

1011. 11—*